



טור' אימרגליה יוסף

38299

בן חוה ומשה

נולד ב- כ"א באייר תרפ"א 29.5.1921

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- ד' בתמוז תש"ח 11.7.1948

בעת שירותו הצבאי.







## אימרגליק יוסף,

בן חוה ומשה, נולד ביום כ"א באייר תרפ"א (29.5.1921) בלייפציג שבגרמניה ונתחנך ברוח המסורת והיה חבר ב"ברית הנוער" הקשורה ל"הפועל המזרחי". עם סיום לימודיו בבית-ספר תיכון עבר הכשרה חקלאית בשטלסדורף שבגרמניה ומשגורש משם, כיהודי נתין פולין, המשיך את הכשרתו ליד ביאליסטוק. כשפרצה מלחמת-העולם ברח עם כל חברי ההכשרה לוויילנה, ומשם עלה דרך רוסיה והגיע ארצה במרס 1941. בארץ הצטרף כמועמד לקבוצת עין הנצי"ב של "הפועל המזרחי" בעמק בית-שאן, ובאוגוסט 1942 היה לחבר מן המניין בקבוצה. הוא עבד בחקלאות ובמשך שנה היה סדרן עבודה. כל הזמן היה חבר "הגנה" ומשנת 1944 ואילך נוטר מושבע.

במלחמת-העצמאות שירת בחטיבת "גולני" ומילא את חובתו בהגנת המקום והאזור. לאחר הנסיגה מג'נין התייצב הקו בהפוגה הראשונה ברכסים שמצפון לג'נין. עם חידוש הקרבות בתום ההפוגה הראשונה תקפו העיראקים בעוצמה רבה קו זה. נוכח עדיפות האויב נאלצו כוחותינו לסגת וייצבו קו חדש ברכס הגלבווע. ביום ד' בתמוז תש"ח (11.7.1948), נפל בהגנת הגלבווע, בדרך בין מוקיבלה לזרעין, והובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות בעין הנצי"ב.

'יהי זכרו ברוך'



## הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי - אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילדי הארץ ולבני העליות השונות.

בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים התבגרנו. ההתיישבות בעמקים והגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד האדמה ויושב הכפר: עקשנות, צמידות למשימה,



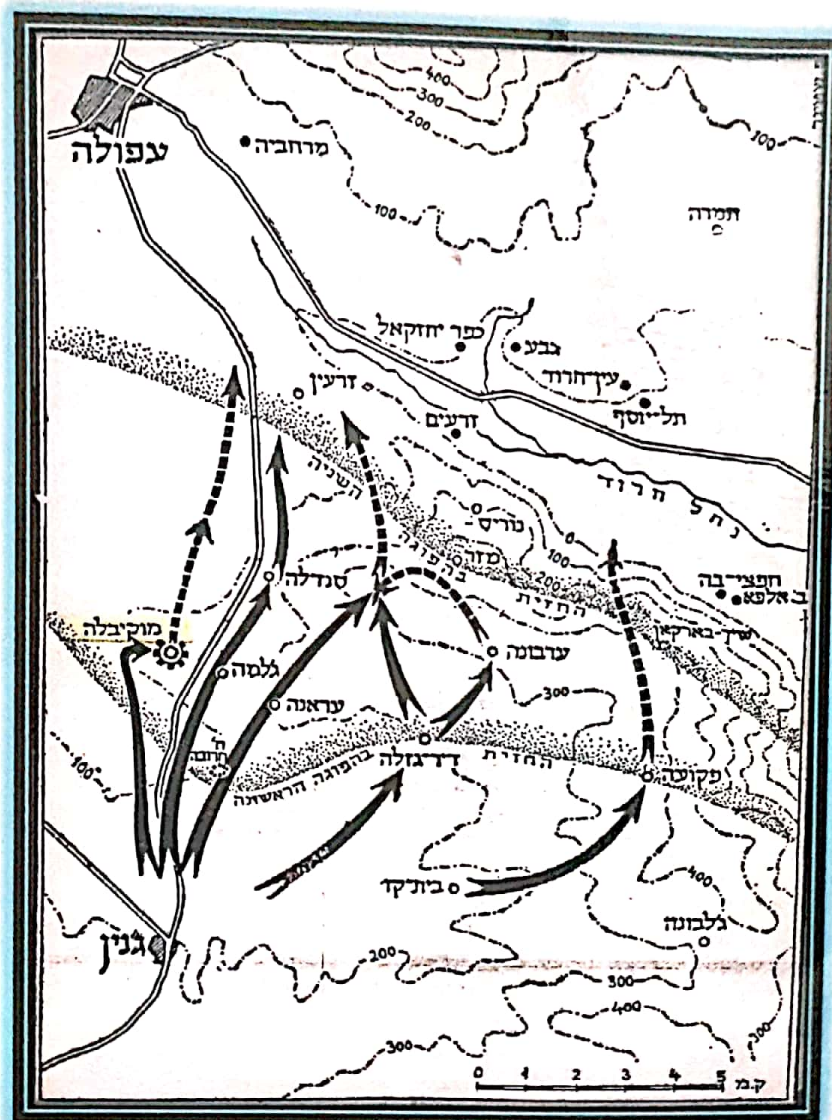


# מפת אתרי הקרב

## "ממת אתרי הקרב" - בימי תש"ח

למרות שהוקמה בחטיבה מרחבית ("טריטוריאליזם") בחלקו המזרחי של מרחב הצפון וכונתה בצדק "חטיבת הגליל והעמקים", פוזרים אתרי הקרב של חטיבת גולני במלחמת העצמאות לא רק בגליל התחתון, בגליל העליון, בעמק יזרעאל ובעמק חירון אלא גם בנגב המערבי, בנגב הדרומי ובערבה עד לחוף הצפוני של ים סוף. במלחמת

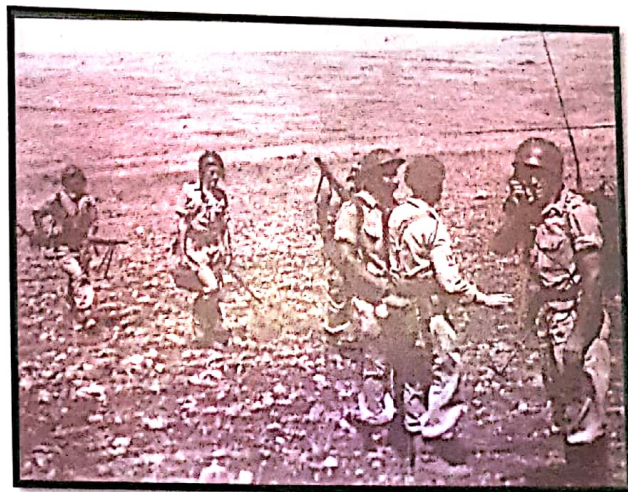
העצמאות נטלו חיילי גולני חלק בהגנת טירת צבי ומשמר העמק, בשחרור טבריה ובכיבוש בית שאן. לוחמיה ומפקדיה נלחמו בגשר, מסדה ושעריהגולן, בצמח, בדגניה ובעין גב, בסג'רה (אילניה), לוביה חרעין; בעמק ג'נין, ברכסי הגלבוע (נוריס, מזאר, פקועה) ובהרי-נצרת. אנשי חטיבת גולני השתתפו במבצע "ברוש" בגירת משמר הירדן ומשלט ירדה, במבצע "חירם" לשחרור הגליל המרכזי, ובמבצעי "אסף" ו"חורב" בנגב המערבי למיגור האויב המצרי. שם בשייח' נוראן וח'ירבת-מעין, על "משלט 86" ומשלט "בית הקברות", שיכלה החטיבה את מיטב לוחמיה ומפקדיה. במבצע "עובדה" לשחרור הנגב הדרומי ומפרץ אילת סיימה החטיבה את דרך הקרבות הארוכה והעקובה מדם בתש"ח.



# תאריך נפילתו

11.7.1948

המכ"י שלנו המשיכו להטריד את התחבורה בכביש נצרת. האויב שוב קיבל תגבורת כדי לערוך הסתערות. בשעה 19.30 הותקף שוב המשלט המערבי, ואותן שלוש העמדות עברו באדח זמני לידי האויב. בשעה 21.00 נהדפה ההתקפה, והאויב נסוג. בהסתערות זו נהרגו 3 מאנשינו, ובהסגרה האויבת. שליוחה את ההסתערות — עוד שנים. בשעה 21.30 פגע פגז מרגמה פגיעה ישירה בעמדת-הפיקוד של המשלט הצפוני. 3 מאנשינו נהרגו, וביניהם אחד המפקדים המעולים, פריץ יורדן.  
בערב התחיל האויב להטריד את התחבורה מעפולה לכפר-תבור, בואדי-שראר (החוצה את כביש עפולה-כפר-תבור, דרומית להר-תבור), באש מקלעיו. בלילה הניחו חבלנינו מוקשים על גבול השטח המת. שלפני המשלט המערבי.





# אימרגליק יוסף זיל - לזכרו

"חרי בגלבע אל טל  
ואל מטר עליכם ושדי  
תרומות כי שם נגעל  
מגן גבורים מגן שאול  
בלי משיח בשמן"  
(שמ"ב)

מה חש אדם בשעת גסיסתו ! מהן המחשבות אשר תחלופנה במוחו, בעת היותו מוטל מצוע, מפולח כאבים, על אדמת טרשים קשה, בעוד אש תופת נתכת סביבו, וחלל האויר מלא נאקות זועה ורעם יריות ?

כשהולכים חושיו וקהים מחמת כאבים ואבוד דם, האם חש הגוסס לפתע רגש מתיקות ורוגע ? החש הוא חדות שחרור עמוקה והתפשטות הגשמיות בחריג נשמתו מתוך גופו רחבה וגאה, בת חורין בהמריאה מעלה, כמעפילה אל פסגות הגלבע, אל עבר השמש השוקעת מרפרפת בין קרניה הזהובות של השמש, מחליקה לאורך שוליהם המופצים של ענני הערב ומתלכדת עם נשמותיהם של נסיכי קדם, גבורים ללא חת, שנפלו חללים על במות ההר המקולל. או אולי בהיותו מוטל גוסס, שבו והבליחו הזכרונות ותמונות חייו חלפו מבזיקות במהירות לאורן החיור של יריות, נושאות אותו עמן משדה הקרב ומיסורי המוות ?

יוסף אימרגליק גווע למרגלות הגלבע עם שקיעת שמש מעבר לרכס. אלמוני, בודד, אחד מני שלושים אחרים, אשר נפלו באותה "שבת שחורה" על הגנת המולדת. אלא שחיו של יוסף כחיהם של האחרים, כחיהם של מאות משחררי מולדת שנפלו, נסתימו.

יוסף נולד ב- 29.1.1921 בליפציג גרמניה, להורים אמידים, אשר הגרו מפולין. יוסף היה ילד יפה ואהוב על הוריו, עדין נפש, שקט וחולמני. עולמו הרגשי והרוחני היה מפותח מאד עוד בילדותו, לכן נוטה להתרחק מן המתרחש סביבו ולהתבודד. לעתים מצאווה נחבא באחת מפנות הבית, עיניו תלויות בשקיקה בנקודה לא ברורה בחלל, וזרעותיו חובקות בחזקה את ברכיו. במקרים אלה כשהיו מפריעים אותו מהרהוריו הכמוסים היו שפתיו מרטטות והיה נמלט כשדמעות בעיניו מפני אחיו המתגרים בו.

יוסף היה עדין ומפונק כצמח רך, הנזקק לחוס השמש, ולאהבה ללא גבול. נוהג היה לשמור על חפציו בצורה קיצונית. היה טורח להסב אליו את מלא תשומת לבם של הוריו, בבקשו בכך מתוך תחושה אינסטינקטיבית של ילד, למלא אותו חלק מחר שבנפשו, הסופג לתוכו אהבה ללא גבול. מתוך כך היו אחיו הגדולים רואים בו ילד מוזר, אשר אינו לוקח חלק במשחקיהם, מתרחק מחברתם, והם נטו להניחו לנפשו ולא לשתפו בענייניהם.

האוירה בביתו של יוסף היתה דתית של שמירת מסורת. האם שמרה בקפדנות ואדיקות קיום המצוות והמנהגים בהם נתחייב בית יהודי. יוסף בעל הנפש הרגישה ספג אל נפשו אותם מנהגים עתיקים טהורים ויפים. אוירת הקודש של ערבי שבתות וחגים הוּו לגביו עולם נפלא עדין ואף מסתורי.

בהיותו קשור אל אמו, נמשך ע"י ספוריה יותר ויותר אל אותו עולם עתיק, וקוסם. ההזדהות וחבה לדת נעורו בלבו של הילד, ומשכוהו אל ההווי היהודי מסורתי. היה זה אך מובן שבהיותו בן חמש עשרה הוכנס לישיבה שבפרנקפורט על המיין. בין נערי הישיבה פקח היה ונבון ואחד התלמידים הטובים, אך נטיתו להתבודדות ורגישותו הרבה יצרו יחס מיוחד בינו לבין השאר. הנערים נטו לו חבה, אף כבדוהו אך כל קרבה שבידידות אמיתית לא נרקמה בינו לבין האחרים.

ביתו של יוסף היה עתה רחוק, ומרחק זה נדמה גדול יותר מפאת גילו הצעיר. כי ככל התלמידים האחרים ראה יוסף בביתו את עולמו, ואלו עתה עמד תוהה ונבון מול מציאות חדשה.



בפרנקפורט העיר הזרה, נראו לו חבתיים חושקים מבעד לחלונות הישיבה  
אפורים, זרים וקודרים. החורף המתדפק על שמשותיהם של חלונות הישיבה היה  
מביא צנה ובדידות בכנפיו. אולמות הישיבה הריקים למחצה נראו אפורים קפואים  
וחמורי סגור מתמיד.

עיניים חלמות ואליהן נתגנבו דמעות עקבו אחר אצבע דקה רוטטת של נער  
המשרטטת מתוך פזור נפש דמותם של פרחי שלג, שקפאו על חשמשות מן החוץ.  
נשמתו של נער מתלבטת היתה, הומה ומבקשת לפרוץ אל המרחב מזרחה לליפצויג,  
אל ביתו החם האוהב, אך השמים האפורים, החתומים, זמו לחומה איתנה כולאת  
שאינה נותנת למרידה, סוגרת כטבעת, חונקת ודוחקת את הנשמה אל בין קורותיה,  
הקיץ נתבטא ברצועה צרה של שמים תכולים שנתן להשקיף עליהם בגניבה מפרק

לפרק, ובלילות בס נתך מטר קיצי ורוח קלה הביאה עמה ממרחקים ריח קל של  
פריחה אלה אך הגבירו את געגועיו של יוסף אל העצים המלבלבים ליד ביתו אל  
החצר האחורית המוצלת, בה אפשר לשבת לחלום לחלום. ואלו כאן היה עליו  
ללמוד, ללמוד בכל מרצו אף בערבים, לשבת על הספסל הקשה כשגבו כפוף על  
ספרו, והוא משנן את פרקו פעמים אין ספור. משך היום דוחק היה את הזכרונות  
לקרן זוית שבמוחו, אך בשעת לילה מאוחרת בעלותו על יצועו היה דולה אותם משם  
אחד, אחד סוקרם בחרדה ובחיבה ומתיפח בבכי, כשדמעותיו נבלעות בכור.

בהיותו כה בודד בישיבה גדולה ועמקה אהבתו את ה'. נער צעיר היה האוהב את  
אלוהיו כפי שאהב את אמו, כפי שרצה כי יאהבוהו. הוא האמין באל ובטח בו. היתה  
זו אמונה הכרתית עמוקה, אמונה כי האל קיים אי שם, וכי הנו גדול סולח ומבין.  
מקשיב לתפילותיהם של נערים נפחדים ומגן עליהם.

יוסף אהב מאד את למודי התנ"ך ונהנה ביותר מספורי המקרא. ארץ ישראל היתה  
מתקשרת במוחו עם ההויה האלוהית, לנפשו, אשר נמשכה אל כל דבר, אשר  
מסתוריות וקסם בו נמשכה אחר הארץ "זבת חלב ודבש" משיכה עזה, ועוררה בו  
געגועים וחלומות כמוסים. תוך עולם זה של געגועים התרפקות וחלומות נכנס  
כמעט בלא יודעין אל תחילתה של תקופה איומה אשר עתידה היתה לתת בו את  
אותותיה באכזריות נוראה.

המפלגה הנציונל-סוציאליסטית תפשה את שלטון בגרמניה, היטלר עלה לשלטון  
והביא עמו תקופת אימים, אשר הכתה את העולם בתדהמה בגילוי הזועה שבה.  
גרמניה שהיטלר נסה לבנות, היתה גרמניה אנטי-קומוניסטית, אנטי-  
קפיטליסטית ומעל לכל אנטישמית. עם עלייתו של היטלר לשלטון, החלה  
האנטישמיות לזקוף ראש והפעם בתמיכתה ועדודה המוחלטת של הממשלה.  
מבטי האיבה המוצנעים הלכו והפכו גלויים יותר ויותר, חצופים ומתגרים.  
נאומיו ההסטרניים של היטלר הלהיבו את המוני הגרמנים שנשמעו ברדיו ובבתי  
הקולנוע, והעבירו צמרמורת בבשרם של היהודים. אלא שיוסף טרם חש בעולם  
המתמוטט סביבו. והמשיך לחלום על ארץ הקודש שהאלוקים שם קרוב יותר אל  
בני האדם.

עדיין היה ביתו של יוסף מקלטו. המנהגים ואוירה לא נשתנתה, כי יושבי הבית  
כיוסף האמינו כי הסכנה תחלוף והכל עתיד להשתנות, ולהרגע. והכל ישוב ויהיה  
כשהיה.

המציאות היתה עזה ואכזרית, השנאה ליהודים גברה, והתבטאה בהתפרעויות  
ותגרות בין הגרמנים והיהודים. תלמידים ופרופסורים יהודיים גורשו מבתי הספר  
הגרמניים והאוניברסיטאות. היהודים נאלצו למכור את חנויותיהם ובתי המסחר  
שלהם. ברחובות נראו פלוגות "היטלר יונגרט" נלהבים צועדים בקצב.  
בישיבה הורגשו חוסר מנוחה, חלק מהתלמידים נלקחו לבתייהם. המבוגרים יותר  
התלחשו והסתודדו ואזנו קלטה את המילים "הכשרה" ו"ארץ ישראל".



בעת ההיא חזר נשח רוח חרדו במכתבים אשר קיבל יוסף מביתו, ואף כי נכתבו מתוך מאסף רב לחשוות להם אחוזו רוח רועת ומימה כחמיד, בשונו לביתו לא היה עוד הבית איתן כבתחילתו. פני חוריו נראו כאילו זקנו בן לילה. המלה כחוצה את ליבו של יוסף בחזונונו בהם. אף אביו שהיה תמיד שופע עליוות ובטחון נראה עתה תשוש. ההמנון הלאומי נשמע מכל עבר ומשטעות חדשה נמסכה במלים גרמניה גרמניה מעל לכל. גרמניה אליה הסכין מילדותו היתה עתה זרה ועוינת.

אמו הצדיקה עליה את הדין, וכשבאו הפורענויות בוו אחר זו, כשנאלצו למכור את חנות התכשיטים הגדולה שלהם, היא לא יצאה נגד הבורא. אף אמונתו של יוסף לא רפתה אלא העמיקה. בעקשנות נאחז בה כבקריש הצלה אחרון, אלא שהוא לא הצדיק את הדין. הכאב הנורא שבחרס עולמו והמעבר החד לבגרות קוטמנוהו נגד העול הנעשה, הוא הכיר כי עליו לשוב ולבנות את חייו לא להכניע. גרמניה התנכרה לו, ואילו געגועיו לארץ ישראל גברו, הוא חש, כי למעשה שייך הוא לאותה ארץ, וכי רק שם יוכל לזכות בבטחון ובשלחה, אותם הרסה גרמניה המתפרעת.

בשנת 1936 הצטרף אל "ברית הנוער" מטעם "הפועל המזרחי" שם למד את בעיותיה של הארץ, למד לדעת כי ארצם של בשר ודם היא, ארץ, הזקוקה לבניה, ארץ קימת מולדתם היחידה של היהודים. בלהט למד את שירי הארץ ואת שפתה. בצמא הקשיב לתולדות ההתישבות בה, ונשתלהב מרעיון הציונות. יוסף השיל את כל תו ההכר החצוניים שלו: הפינוק והפחדים. לכאורה נשתנה שינוי קצוני, נתחזק והיה לאיש. אך בתוך תוכו נשאר אותו נער, רגיש, חולמני, המבקש בטחון ואהבה.

עתה במסגרת חייו החדשה, הקדיש את כל מרצו וכחו לפעולותיו ב"ברית הנוער" אמנם גם כעת שתקן היה ומופנם במדה רבה, אך היו לו אידיאלים אשר הוסיפו לו כח ואומץ ובטחון, היתה מטרה אשר אליה שאף. החברים הכירוהו ואהבוהו. יוסף נשתנה ואף רגשות בני סביבתו אליו נשתנו. יוסף נודע כבחור ש"אפשר לסמוך עליו" שההכרה בציונות הנה חלק מהויתו והם כבדוהו והוקירוהוועל כך. פעיל היה במסגרת התנועה, חייה והזדהה עמה.

בסוף 1937 הצטרף יוסף להכשרה בשטלסדורף בגרמניה שם עמקה הכרתו בסוציאליזם.

בעבודת הכפיים אשר בה עסק חש מעט מטעם היצירה. היו אלה עבודות של ממש, עמל אשר קרבו אל העולם הגשמי הממשי, ועבודתו אינה אלא הטבעה עמוקה של אישיותו ביצירה אשר יצר, הוא למד לפתע, כי יש בכוחה של עבודה לקשור את האדם אל האדמה, אל העולם והחיים בעבודות של בטחון, כי יש בכוחה ליצור קשר האדם לסביבתו, ואותו חלק מעצמיותו ששקע בפועל כפיו, מסוגל להסב לו אושר ספוק ושלמות. בהכרה זו היה אף כדי להשלים את אמונתו בה' ולחזקה, כי עתה הבין את משמעותה של הבריאה ואת הקשר האמיץ שבין ההווה האלוהית לבין העולם. הוא הבין עתה את הזיקה העמוקה שבין היוצר ליצירה, משמעות חדשה עמוקה ומשלימה נתנה עתה לדת ולאמונה בהווה האלוהית כשהוא חש עצמו לפתע חלק אורגאני מהוויה זו בכח אותו נצוץ אלוהי הנתון בכל הברואים.

יוסף שילב סוציאליזם ודת בראותו בשניהם גורמים בוני חיים ובניתם של חיים אלה ראה במקום אחד ב"ארץ ישראל" בה יוכל לבנות עצמו מחדש. בגרמניה ההולכת ומתמוטטת אי אפשר היה ליצור בטחון, אלא שעדיין לא יכל להגשימה הלכה למעשה. יותר ויותר גברה תלישותו וערעור בטחונו בעולם מסעיר זה על אדמתה של גרמניה, וכתגובה על כך הלך ועצם רצונו לעלות ארצה. המצב החרף בגרמניה, רבו גרושי היהודים, יוסף שנמשך אל בני משפחתו שאף להיות עמם בעת הצרה, אלא חוריו הורו לו כי מוטב שיעלה לארץ ישראל ויציל עצמו, אף שני אחיו חפשו דרך לעלות לארץ. חוריו כתבו לו שכעבור ימי הרעה יצטרפו אליו. עדיין



האמינו שכל זה עתיד לחגמו בזמן קצר אלא שעוד באותה שנה 1938 נאלצו החורים לעזוב את גרמניה. יוסף נשאר בשטלסדורף בהכשרה אך זמן טועט לאחר זאת עברו אף חבריו בהכשרה ויוסף בתוכם לפולין ושם התגוררו במחנה שליד ביאליסטוק ונתמכו ע"י הג'וינט. הם קוו לעזוב במהירות האפשרית את פולין ולעלות לישראל. בתקופה ההיא עדיין היה קשר מכתבים בין יוסף להוריו ובמכתבים אלה עוד נשמרה תקוה שלמראית עין. יוסף ואף הוריו ידעו את חמרת המצב ותקותם לשיבה אל החיים הקודמים הלכה ונמוגה. בעת הכבוש הנאצי בפולין 1939 ישבו חברי ההכשרה בביאליסטוק. משם עברו לוילנה, בה שהו כחצי שנה בתנאים קשים מאד. הקשר בין יוסף להוריו היה עתה קלוש מאד ולבסוף נותק. הדבר השפיע קשות על יוסף. שוב לא היה נער כי אם אדם הוא נתבגר כפי שנתבגרו כל הילדים לפתע. מוילנה המשיכו, יוסף וחברי ההכשרה לחדור ללבה של ליטא, הגיעו אל שטח הכיבוש הרוסי, כשהם סובלים מקור ורעב. במשך תקופה זו של נזודים וסבל הלכו דעותיו של יוסף ונתגבשו. ההכרה הלאומית שבו נתחזקה, ואהבתו לארץ היתה עתה מוצקה וחיונית, עמוקה ועזה אף-על-פי או דוקא מפני שנימה של יאוש נתלטה אליה. יחד עם זאת היה עקבי מאד בדתו ומאמין בדבקות בה'. במשך כל תקופת התלאות והסבל מופת היה לכל בסבלנותו וברוחו האיתנה והמוצקה, המשפיעה שלוה על סביבותיו, ועל הבאים עמו במגע. חבריו לתנועה העריכוהו על כך וכבדוהו. רגישותו שכנה עתה עמוק בלבו, כשהו טורח להקים סביבו מחיצות נוקשות של בטחון מאולץ למען לא ישבר ולמען יתמוך באחרים וישמש להם סעד. מתהלך היה במחנה כרוח חרישי, חזק וחסון. הם הורגלו לראות כמובן מאליו את עובדת המצאו תמיד ברגע הנכון בכל מקום סכנה ובכל שעת הצורך. כחזה היה להם. יושב היה בתוכם ומאזין לדבריהם. מעודד, דואג לכל, וידו מושטת לעזרה בכל עת. חבריו לא הצליחו מעולם לגלות את מהות הנפש השוכנת בקרבו, ויתכן שמעולם אף לא טרחו להבינו ולגלות את מצפונותיו. יוסף היה חייב לעזור להם, יוסף היה חייב להבטיח, כי הכל יגמר בכי טוב, חייב היה להיות תמיד המסודר, השקט. יוסף היה כלי אשר כולם נזקקו לו, אך איש לא העלה על דעתו כי אף לו תביעות אישיות כלאחרים.

משך כמעט שלוש שנות מלחמה של היטלר באירופה חסרו בית, כושלים ונבוכים שלוש שנות יאוש ודכדוך, תקופה בה נראתה העליה לארץ כחלום נפלא שלעולם לא יתגשם, אך בסופו של דבר לאחר קשיים מרובים, כשאימת הכלא הרוסי וההגליה לסיביר מרחפת עליהם, קבלו את התעודות המזויפות.

כשהם עושים את דרכם בשבילים משובשים בתנאי תחבורה דלים משך ימים ויליות קרים המקפיאים את לשד העצמות, מסתתרים, לא לעורר תשומת לב, להתרחק מאדם פלסו להם דרך אל המטרה הנכספת.

היה עליהם להגיע אל חוף היס התיכון ומשם להפליג אל הארץ שכה השתוקקו להמצא בה, ושנראתה להם כקן מבטחים. התנאים משך תקופה זו של תעיה בדרכים ואף התנאים באניה היו קשים, אך אדם לא התלונן, כי בזה עמדו להגשים את חלומם. ככל שהלכו וקרבו אל חופי הארץ, כן הלכה המבוכה בלבו של יוסף וגדלה. האושר כי עוד מעט ימצא בארץ, כה עז היה, עד כי תמה אם אמת הדבר. נפשו המעונה למודת הסבל, הצער והכאב חוששת היתה, חרדה שמא אין זה אלא חזיון כוזב, וכעוור אשר רפא לו לפתע, והוא חושש לפקוח את עיניו בפני האור הרב. בליל אפל ב- 1941 עגנה האניה ליד חופי הארץ. אורות לא העלו היתה דממה. הירידה מהאניה נעשתה תוך שתיקה ובמהירות כשסירות חותרות מן החוף אל האניה וחזרה כשהן עמוסות מעפילים. חייבים היו לסיים עבודתם לפני עלות השחר, כדי שלא ירגישו בכך האנגלים. ליל תהיה ובלבול היה זה. מפני החושך לא יכל היה יוסף לראות דבר, ולפני אשר עמד על כך, כבר הוסע אל פנים הארץ. יוסף הצטרף אל קבוצת "חירות, חירות". לאחר שנתפרקה קבוצה זו הצטרף אל קבוצת "אמונים", בה נמצאו רבים מידידיו שמתקופת ההכשרה ומתקופת



הנדודים בימי המלחמה. הוא הצטרף לקבוצת ה"יונה" הראשית צעירה, שפעדיין חסרה תיחז קרקע וישוב ב"נחלת יהודה" השמורה לראשון לציון. יוסף רצה להתחיל את יצירת החיים המשותפים למן העד הראשון שלחם, אף כי יכל היה להצטרף לישוב מבוסס על אדמתו, ועדיף לחיות בין בוני המסד של ישוב חדש, להתעורר בקרב אנשיו להבינם, לחיות עמם את כל סבלותיהם ושמחותיהם, ולחוש בחריפותה של הדעות יצירה ראשונית.

הארץ היתה רחבת ונזקקה לבונים ויוסף ראה בעיני רוחו את הארץ כמקלט למליני היהודים, העתידים כמוהו להכיר כמוהו כי בארץ זו טמון עתידם. בעיני רוחו ראה את הארץ בנויה בסני כל סערה ופוענות. בנים משפיעי בטחון וחיים. הוא שאף לבנות מאות בתים, קנים חמים מוכנים לקלוט ולנצור בתוכם עולמות של בטחון ואהבה. שאיפת לחיות בנאי של ממש נתמזגה באהבתו את המולדת ואת היצירה, והפכה להיות אידיאל ויעוד למענו.

בשבת הקבוצה בנחלת יהודה יצאו אנשיה לעבודות חוץ, ויוסף, שנודע כבחור שעליו אפשר לסמוך קבל את התפקיד הקשה ביותר "סדרן עבודה" היה עליו להתרוצץ הלך ושוב בין חיפה ובין ראשון לציון ושאר הישובים כדי למצוא עבודה בתקופה בה קשה היה להשיגה. מרצו ויעילותו לא ידעו ליאות, יומם ולילה עבד ועודד אחרים לעבודה למען קיום הקבוצה ובניתה.

בשנת 1948 הצטרף יוסף ושאר חברי הקבוצה אל היושבים על אדמתם, הם בסיו את "עין הנציב" שבעמק בית שאן. עמק ספוג אורה קדומה מזרחית מגלם זמותה של ארץ, אליה השתוקק יוסף, ארץ חמה ומוזרה אך אהובה, הרי הגלבוץ המכחילים בדרומו של העמק שבלבו זכרונות מהתנ"ך - רוח קדם שכנה במקום הלהיבה וקסמה - יוסף אהב את השקיעה וההוד העוטף את העמק.

תנאי הקיבוץ בימים ההם היו קשים מאד האדמה היתה יבשה וקשה לעבוד. אף תנאי הבטחון היו מעורערים, כאשר שכנה היתה בירת העמק, העיר בית שאן המאוכלסת ערבים. חברי הקבוץ אולצו להסתפק במועט ואף במזון נהגו בקמוץ. חברי הקבוץ מספרים, כי בסימם את ארוחותיהם היה יוסף שותה מים בטענו, כי בכך הוא ממלא את החללים שבקיבתו, למען לא יציק לו הרעב. אך האנשים אהבו את אדמתם ושאפו לבנות בעמק זה חיים חדשים שונים מחייהם עד כה, יפים וטובים מחיי הנדודים של ימי המלחמה.

המלחמה נסתיימה, ומצפים היו לסימני חיים מאותו עולם עשיר ומבוסס שזנחו מאחוריהם. יוסף חיפש בשקידה ברשימות פליטי המלחמה כדי למצוא שמותיהם של בני משפחתו אך לשווא ההורים ואחותו נספו באושוויץ. אמנם שני אחיו עלו אף לארץ בדרכים שונות עם פרוץ המלחמה, אלא שזרכיהם נפרדות היו והקשר ביניהם רופף.

בינתיים פרצה מלחמת השחרור, יוסף שעוד לפני כן הצטרף אל קבוצת הגפירים אשר שמרה על הישובים בסביבה. הצטרף בימי המלחמה ל"חטיבת גולני" של העמק. נמלט ממוראותיה של מלחמה אחת נפל יוסף בצפוני המלחמה האחרת. אלא שזו האחרונה מלחמתם של באים היתה, מלחמתו של עם עתיק - מתחדש, תוסס ונלהב מלחמת הגנה על עקרונות ואידיאלים, מלחמה מתוך הכרה ברורה המוליכה אל מטרה נכספת, בעודו נמלט מעולם אחוז לרבות סולד ממראה מדים נוקשים וגפים מסמורים, נטל מתוך אמונה בצדקת מעשיו את כלי המלחמה בידי וואף על פי שלא האמין במלחמת וסלד מפני השכול, ההרס והחורבן אשר הביאה בעקבותיה עתיד היה לשמש אף עתה כתמיד מופת לאחרים בעוז רוחו ובאומץ לבו. יוסף לא לחם כדי להשמיד אלא כדי להגן. הוא יצא לקרב, כיון שלא היתה דרך אחרת להבטיחו בית ועתיד לעם נבוך, נרדף ועיף.

יוסף היה שייך לגדוד ה-13 של חטיבה 1. חטיבת גולני, הגדוד עסק בטיהור עמק בית שאן והאזור צפונית לו, מפורעים ערביים. אחד התפקידים העקריים היה להבטיח את התחבורה.



בין החפוגה הראשונה לחפוגה השנייה ביום שבת בארבע בבקר חייבים היו לפתח לצאת למשטרת שטה. הם הובלו לשם במכוניות משא וחכו במקום, לא ידעו עדיין מה מוטל עליהם ומה תכלית בואם. כיוון שאולצו לחכות ברכו על המזון וישבו לסעוד, אלא שיוסף היה אפילו באותה עת של מבוכה וחפזון עקבי בדרך אמונתו. בהתרחקו מהשאר עמד להתפלל מאחורי אחד העצים כמנהגו מידי שבת, ואולי חש בצורך פנימי להתפלל לשפוך לבו לפני האל, אשר אמונתו בו לא רפתה, אלא השתרשה והיתה לחלק בלתי נפרד מנפשו ומאישיותו.

בשעה עשר הועמסו על המכוניות ודרך זרעין נסעו לעבר ג'נין. בדרך חלה הפגזה הם אולצו לרדת מהמכוניות ולהמשיך ברגל מהבקעה לעבר הכפר הערבי סנדלה שלמרגלות הגלבע, אלא שאנדרלמוסיה נוראה שררה באיזור. חלק נמצא בנסיגה, קבוצתו של יוסף צריכה היתה להתקדם, זה יצר מבוכה ובלבול. באותו זמן נתקבלה ההוראה להביא תגבורת לגדוד ששהה בפקועה אף הוא כפר ערבי בגלבע. הכתה בה נמצא יוסף נטלה על עצמה את המשימה אלא שמשימה זו היתה קשה ביותר. השטח שהיה עליהם לעבור לרגלי הגלבע היה מכוסה אש והחדירה קשה היתה בו. המפקד הורה לאנשי כתתו לצאת ממחסיהם, ויוסף, אשר כתמיד לא הרבה בשאלות, היה עתה בין הראשונים אשר זנקו אל מחוץ למחסה. באותו רגע ניתך ברז כדורים ויוסף נפגע. התחבורה היתה קשה ועזרה רפואית קשה היה להשיג ובינתיים אבד יוסף דם רב.

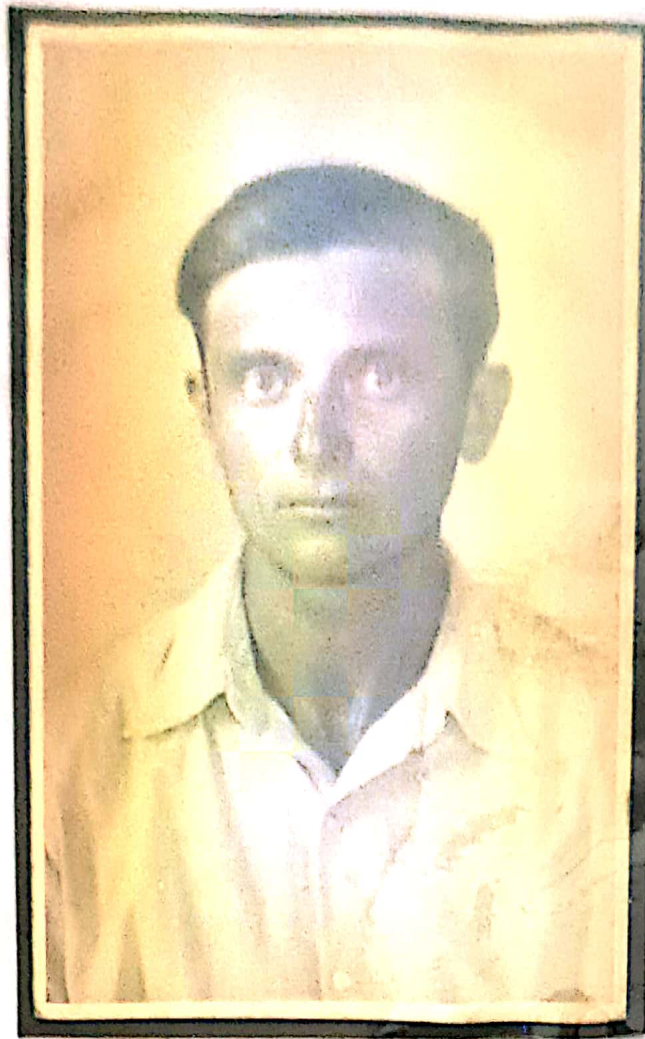
באותה שבת שנודעה בשמה האיום כ"שבת שחורה" נפלו 30 בחורים וביניהם יוסף שגססו למרגלות הגלבע, ואין אתה יודע אם תוך תמיהה או אמונה מתו. אין אנו יכולים לומר, כי עולם אחר קיים, ומצויה רק תבל יחידה כי כמספר העולמות הקיימים והמאבד נפש אחת כמאבד עולם ומלואו, עולם על כל מערכת הרגשות, היצרים והדחפים, על המחשבות הגאוניות שבו ועל מזימותיו השפלות. אם יש דבר בעולמנו הראוי להוקרה, הראוי כי יכרעו ברכ לפניו הריהו נפש האדם, וברגע, בו יכולים אנו לקבוע בתור עובדה יבשה, היסטורית בלבד כי "30 איש נפלו על הגנת המולדת ביום מסוים" השחתנו וחללנו את כל היקר והקדוש, לכן המלחמה היא חסרת טעם, איומה ומפלצתית, משמידה, הורסת ומוטטת עולמות שלמים. אלא שלעתים זקוקים אנו להרס עולמות, כדי להתעלות, כדי להשתחרר ולקדם את האנושות חייבים אנו לבנות עולם על הריסותיהם של עולמות קודמים. אך אנו בנינו את עולמנו בזכותם של עולמות נהרסים, חיינו אולי הם שאולים מחייהם של יוסף וחבריו, ובתינו ההולכים ונבנים בארץ, אשר לנו היא, ערובה הם לאותו בטחון אישי ולאומי- יהודי משאת נפשם של הנופלים.

הם לא דגלו במלחמה, לא האמינו בה, אך הם הגנו בגבורה ובהחלטיות על זכותם לאושר ולבטחון, על זכותם לבית... ואם אפשר לומר, כי יש יופי במוות הרי שיופיו נתגלה במוותם של משחררי מולדתנו, כי היש יפה ונעלה ממסירת חיים למען חיים!

תהיה נשמתו הטהורה צרורה בצרור החיים.







אימרגליק יוסף ז"ל

1921-1948

